

Įspūdžiai iš 4-ojo regioninio Rytų ir Centrinės Europos kongreso „Stresas ir psichoendokrininiai pokyčiai gyvenimo ciklą metu“

2006 m. birželio 15–17 d. Vilniuje vyko Lietuvos biologinės psichiatrijos draugijos (LBPD) ir Tarptautinės Psichoneuroendokrinologijos draugijos (angl. *International Society of Psychoneuroendocrinology*, ISPNE), bendradarbiaujant su Pasauline biologinės psichiatrijos draugijų federacija (angl. *The World Federation of Societies of Biological Psychiatry*, WFSBP) bei Kauno medicinos universiteto (KMU) Psichofiziologijos ir reabilitacijos ir Endokrinologijos institutais bei Vilniaus universiteto (VU) Psichiatrijos klinika, organizuotas 4-asis regioninis Rytų ir Centrinės Europos kongresas „Stresas ir psichoendokrininiai pokyčiai gyvenimo ciklą metu“. Šis išskirtinis Lietuvos psichiatrijos istorijoje renginys, kuriame dalyvavo daugiau kaip 500 dalyvių, sulaukė didelio ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio (Australijos, JAV, Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Austrijos, Rusijos, Italijos, Turkijos, Olandijos, Graikijos, Bulgarijos, Čekijos, Belgijos, Švedijos, Norvegijos bei kitų šalių) atitinkamų sričių specialistų susidomėjimo. Kongrese pranešimus skaitė ir praktinius seminarus vedė garsiausi savo srities mokslininkai, dalis jų – esami ir buvę įvairių pasaulinių mokslinių draugijų prezidentai, autoritetingų medicinos žurnalų redaktoriai.

NUO MOKSLO NAUJOVIŲ IKI KASDIENĖS KLINIKINĖS PRAKTIKOS

Kongreso moksliniam komitetui vadovavo prof. Dirk Hellhammer (Vokietija) ir habil. dr. Robertas Bunevičius. Prof. Liudvikas Lašas peržiūrėjo ir atrinko įdomiausius bei mokslinė prasme vertingiausius moksliniam komitetui pateiktus žodinius bei standinius pranešimus. Šis kongresas buvo naudingas tiek besidomintiems psichiatrijos, endokrinologijos, neurologijos bei kitų sričių mokslo naujovėmis, tiek gydytojams praktikams.

Kongreso, kurio pagrindinė tema buvo streso įtaka žmogaus organizmui, dalyvius pasveikinus Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos sekretorei Rimai Vaitkienei, mokslinę programą pradėjo Isabella Heuser (Vokietija), perskaičiusi ISPNE prezidento paskaitą, skirtą su stresu susijusių psichologinių sutrikimų fizinių pasekmių analizei. Pirmąją kongreso dieną taip pat buvo kalbama apie psichoendokrininius pagyvenusių žmonių sutrikimus (amžiaus ir endokrininės reguliacijos sąsajas, pagyvenusių žmonių skydliaukės sutrikimus ir depresiją bei pagyvenusių vyrų testosterono koncentracijos įtaką centrinės nervų sistemos funkcijai). Didelio susirinkusiųjų susidomėjimo sulaukė prof. Constantine Tsigos (Graikija) ir prof. Antano Norkaus organizuotas simpoziumas, skirtas streso ir metabolinio sindromo sąsajoms (čia analizuota streso įtaka visceraliniam nutukimui bei metabolinėms komplikacijoms, lėtinio streso, dietos įpročių ir metabolinio sindromo sąsajos, ryšys tarp depresijos ir metabolinio sindromo bendroje vidutinio amžiaus žmonių populiacijoje). Praktinio seminaro metu drauge su profesoriumi Cort Pedersen (JAV) buvo diskutuojama apie motiniško elgesio bei streso perdavimą tarp kartų ir oksitociną. Plenarinėje prof. Uriel Halbreich (JAV) paskaitoje buvo kalbama apie su reprodukcija susijusių moterų psichikos sutrikimų gydymą.

Kitą dieną susirinkę kongreso dalyviai išgirdo išsamiai Kalifor-

nijos Los Andželo universiteto Psichiatrijos klinikos vadovo vyriausio Los Andželo psichiatro prof. Peter C. Whybrow (JAV) plenarinę paskaitą apie skydliaukės funkcijos įtaką nuotaikai įvairiais moters gyvenimo ciklais. Simpoziumų metu toliau buvo kalbama apie streso įtaką organizmui (streso įtaką mitybai bei priklausomybių vystymuisi), psichoendokrininius pakitimus sergant psichikos ligomis bei socialinį stresą ir gamtos katastrofas (šis akademikės Zitos Kučinskienės ir Aida Spahic-Mihajlovic (JAV) organizuotas simpoziumas sulaukė didelio susirinkusiųjų susidomėjimo). Praktinių seminarų metu kongreso dalyviai drauge su Tarptautinės neuropsichiatrijos asociacijos prezidentu (angl. *International Neuropsychiatric Association*, INA) prof. Constantin Soldatos (Graikija) turėjo galimybę diskutuoti apie psichologinius stichinių nelaimių padarinius, o su profesoriumi E. Ronald de Kloet (Olandija) – apie teigiamą bei neigiamą gliukokortikoidų poveikį. Susirinkusiųjų diskusijas sukėlė Jean-Jacques Legros (Belgija) parengta plenarinė paskaita, skirta andropauzei, jos diagnozei ir gydymui.

Paskutinę kongreso dieną prasidėjo buvusio ISPNE prezidento, Trierio socialinio streso testo kūrėjo, užpatentavusio kortizolio seilėse įvertinimą, prof. Dirk Hellhammer (Vokietija) plenarinė paskaita, skirta hipokortizolizmui ir su stresu susijusiems sutrikimams. Tą dieną simpoziumų metu buvo kalbama apie streso poveikį širdies ir kraujagyslių sistemai bei nėštumo įtaką psichikai. Didelio gydytojų praktikų susidomėjimo sulaukė prof. Regina Casper (JAV) pranešimas apie selektyviųjų serotonino reabsorbcijos inhibitorių (SSRI) vartojimą nėštumo metu.

4-ASIS BALTIJOS ŠALIŲ BIOLOGINĖS PSICHIATRIJOS SIMPOZIUMAS

Pasibaigus kongresui, iš karto vyko 4-asis Baltijos šalių biologinės psichiatrijos simpoziumas. Jo metu LBPD ir jos prezidentą habil. dr. Robertą Bunevičių pasveikino ir itin įdomią bei vaizdžią paskaitą apie biologinę psichiatriją klinikinėje praktikoje skaitė naujai išrinktas WFSBP prezidentas, žurnalo „*International Journal of Psychiatry in Clinical Practice*“ redaktorius Siegfried Kasper (Austrija). Simpoziumų metu buvo kalbama apie smegenų vizualinių tyrimų koreliavimą su streso kilmės atminties sutrikimais bei dopaminerginės neurotransmisijos pokyčių įtaką aktyvumo ir dėmesio sutrikimams. Praktinio seminaro su Oslo Psichiatrijos klinikos vadovu prof. Ulrik Malt (Norvegija) metu susirinkusieji diskutavo apie individualų gydymo antidepresantais pritaikymą atsižvelgiant į receptorių profilio analizę.

***

Didžiulį darbą atliko kongreso organizacinis komitetas (vadovai dr. Julius Neverauskas ir prof. Antanas Norkus), sekretoriatas (vadovė dr. Narseta Mickuvienė) bei daugelis kolegų – visiems dėkoja LBPD valdyba.

Pasibaigus kongresui, sutraukusiam tiek lektorius, tiek dalyvius ne tik iš Lietuvos, bet ir viso pasaulio, norisi pasidžiaugti aktyvia LBPD veikla, pelniusia draugijai tarptautinį pripažinimą ir leidžiančia aktyviai prisidėti prie Lietuvos psichiatrijos mokslo vystymo.

**Parengė gyd. Mindaugas Jasulaitis
Medicinos centras „Neuromeda“**